

Lájkem

k porozumění

MET10

Každý jsme nějaký

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MSMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

METODICKÝ MATERIÁL: Každý jsme nějaký

O ČEM METODA JE

Tato metoda se zaměřuje na přijímání jinakosti a vnímání rozdílů mezi námi. Cílem inkluze je přijímat každého jedince a respektovat jeho individuální potřeby. Děti mezi sebou vidí úplně jiné rozdíly, než jaké vidíme my dospělí. Tyto odlišnosti nejsou založené na mentálních, fyzických či sociálních rozdílech. Naším cílem by tak mělo být tento pohled u dětí zachovat a podporovat je v tvoření si vlastních názorů na základě vlastních zkušeností a vědomostí. Metodika je inspirací pro nastavení komunikačních pravidel a pro vytvoření bezpečného a podporujícího prostředí.

Podívejte se pro inspiraci na toto video: [1url.cz/9zSxe](https://www.url.cz/9zSxe)

When it comes to difference,
children see things differently

zdroj: When it comes to difference, children see things differently. In Twitter. <https://twitter.com/bbc/status/947844878272118784>

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI:

Jazyk a jazyková komunikace

PRŮŘEZOVÁ TÉMATA:

Osobnostní a sociální výchova

KLÍČOVÉ KOMPETENCE:

Sociální a personální,
komunikativní,
k řešení problémů,
k učení

CÍLE

- Žák je plnohodnotnou součástí třídního kolektivu
- Žák vnímá své silné stránky
- Žák aktivně buduje třídní kolektiv
- Žák posiluje sociálně-emoční dovednost

PŘÍLOHY K METODICE

MET10_PL_01_Kdo jsem

Tuto metodiku najdete zpracovanou v animaci 5 Každý jsme nějaký a neděláme z toho vědu [1url.cz/pzgAp](https://www.url.cz/pzgAp)

Každý jsme nějaký
a neděláme z toho vědu

Váš přístup učitele sehrává při vytváření kolektivu významnou roli. Děti mají tendenci vaše přístupy a vzory v chování kopírovat. Nebojte se přiznat chybu nebo si říct o pomoc, děti se to naučí také. To, že děti kopírují chování, které kolem sebe vidí, vám dává možnost nastavit ve třídě komunikační pravidla, která pak usnadní komunikaci mezi vámi a dítětem se sluchovým postižením a mezi dětmi ve třídě navzájem. Komunikační pravidla si připomeňte v první části publikace v kapitole Dítě se sluchovým postižením ve třídě.

AKTIVITY PODNĚCUJÍCÍ BEZPEČNÉ PROSTŘEDÍ

Vytvářejte ve třídě bezpečné prostředí, kde se děti budou rády učit a sdílet své prožitky.

KRUH

Děti sedí v kruhu u společné aktivity — zpívání, diskuze, tvoření.

Pokud v prostředí kruhu otvíráte nové téma, zkuste si ho rovnou zaznamenávat na velký papír (například formou myšlenkové mapy – viz fotografie z našeho workshopu), aby děti viděly, kam se vaše společná diskuze ubírá, co už bylo řečeno a jaké myšlenky by stály za to více prozkoumat či prohloubit.

Nechte dítě se sluchovým postižením, aby si samo našlo v kruhu své místo, které mu vyhovuje. Sledujte, jaké místo volí, a přemýšlejte o tom:

- Naproti vám: Slyší vás dobře, nebo hlavně odezírá?
- Vedle vás (na stranu, kde má kompenzační pomůcku): Slyší vás dobře? Dovede odezírat z profilu?
- Kdekoliv v kruhu: Volí si místo samo, nebo podle kamaráda?

Společně si pak s dítětem individuálně sedněte a zjišťujte jeho potřeby v prostředí kruhu — kde slyší nejlépe, kde vidí nejlépe. Pokud se vám nedaří se s dítětem domluvit, nechte dítě kruh a jeho místo v něm nakreslit. Můžete se zeptat i rodičů, kam si dítě při rodinných aktivitách spontánně sedá.

KDO JSEM

Pomozte dětem, aby se vzájemně poznaly, aby uměly říct své pozitivní stránky. Sebehodnocení je důležitou součástí vzdělávacího procesu. Pomůže vám i dětem posouvat se za stanovenými cíli. Sebehodnocení však není jen o hodnocení učebního a vzdělávacího procesu, ale o celé osobnosti dítěte.

Inspirace, jak lze hodnotit učební proces, učitele a postavení žáka ve třídě, je k dispozici v rámci metodiky [MET08_Jak se učím](#). Pojdme se více zaměřit na osobnost žáka. Jako inspiraci můžete využít pracovní list ([MET10_PL_01_Kdo jsem](#)), jehož cílem je, aby se žák nad sebou zamyslel a vyhodnotil své silné stránky a potřeby. Uprostřed je volné místo, kam se žák může nakreslit, vložit svou fotografii, rozstříženou fotografii a dokreslit ji, černobílou fotografií a vybarvit ji (fantazii se meze nekladou)... Důležité je, aby žák znázornil sám sebe a následně vyplnil jednotlivé bubliny.

S vyplněným pracovním listem můžete následně pracovat:

- v kruhu si můžete ukázat a popsat pracovní listy
- popovídat si o tom, jak se vám pracovní list vyplňoval a proč,
- povídat si o tom, co vás baví dělat,
- odpovědi dětí nehodnoťte a v jejich zálibách je podporujte.

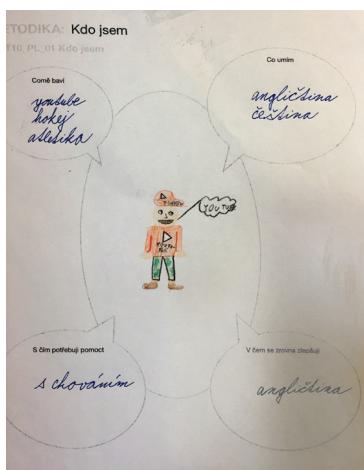
Otázky, které mohou podporovat myšlení — lze je využít jako inspiraci k aktivitě, při vytváření pravidel třídy a vzájemném poznávání či jako zdroj pro diskuzi:

- Co já přináším třídě, co můžu své spolužáky naučit? S čím mohu pomoci ostatním?
- S čím potřebuji pomoci? Jak a kdy si o pomoc řeknu? Koho si pro to zvolím?
- Pokud ve třídě čelíte nové situaci nebo vás čeká něco významného, položte si třeba tuto otázku: Jaké nové zkušenosti by nám to přineslo, kdybychom museli řešit „takovou situaci“?

Pro tento typ otázek a situací, kdy stojíte před něčím novým, potřebujete si k tomu najít cestu, nahlédnout na problém z více stran a třeba nalézt i řešení, je velmi vhodná myšlenková cesta z metodiky Visible Thinking s názvem Kompas, kterou naleznete v metodice [MET03_Vidím, jak myslím](#) nebo Graf možností, který je k nalezení v metodice [MET06_Myslím tvořivě](#).

Tuto metodiku jsem zařadila vždy na začátku školního roku – ve čtvrtém i v pátém ročníku k nám přišli noví žáci a bylo přínosné pro všechny představit sám sebe ostatním kamarádům. Pracovní list Kdo jsem byl pro tyto aktivity zpracovaný jasně a přehledně. S vyjadřováním v kruhu neměl nikdo větší problémy, žáci se pozitivně motivovali navzájem.

Eva Buchníčková, ZŠ a MŠ Střelice

NÁVRHY AKTIVIT

POZNÁVACÍ HRY

- Děti v kruhu říkají svá jména a co rády dělají ve volném čase, jakou mají oblíbenou hračku, oblíbenou pohádku atd. (Je dobré, když si učitel dělá poznámky). Po kruhu koluje putovní předmět, kdo ho drží, mluví. Na konci představování je dobré položit dětem otázku, zda si něčeho všimly... Každý má rád něco jiného, má jinou oblíbenou hračku, pohádku...
- Jakmile se všichni vystřídají, paní učitelka pokládá otázky. Např.: „*Kdo rád staví z Lega?*“ (Důležité je děti poučit, že jakmile uslyší svou oblíbenou volnočasovou aktivitu, nedají na sobě nic znát a neodpovídají.)
- Uprostřed kruhu je položený putovní předmět – může si ho vzít ten, kdo zná správnou odpověď – kdo ho drží, mluví.
- Děti veďte k tomu, aby odpovídaly celou větou.
- Učitel odpověď zopakuje a zeptá se nejprve ostatních, zda souhlasí, a pak vyzve dítě, kterého se to týká, zda je odpověď pravdivá.

HRA V KRUHU – PAMATOVÁK

- Děti sedí v kruhu a dostanou instrukci, že se mají ostatním představit, a úkolem ostatních je, mluvícího si vždy bedlivě prohlédnout.
- Po kruhu koluje putovní předmět, kdo ho drží, mluví. Na konci představování je dobré položit dětem otázku, zda si něčeho všimly...
- Jakmile se všichni vystřídají, otočí se zády do kruhu, aby na sebe neviděly. Paní učitelka si sedne před dítě se sluchovým postižením, aby na ní dobře vidělo a pokládá otázky, např.: „*Kdo ze třídy má červený svetr?*“ (Důležité je děti poučit, že jakmile uslyší svůj popis, nedají na sobě nic znát a neodpovídají.)
- Kdo zná odpověď, tleskne – to je signál pro ostatní, že mají být potichu a poslouchat, zda je odpověď správná.
- Učitelka odpověď zopakuje a zeptá se nejprve ostatních, zda souhlasí, a pak vyzve děti, ať si odkryjí oči a přesvědčí se, zda je odpověď pravdivá.

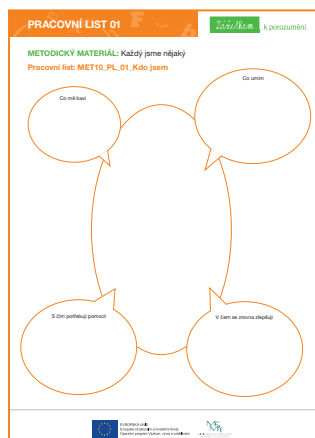
V dnešní době se hodně řeší inkluze, ale pokud je vše dobře nastaveno a funguje komunikace, jsou funkční a dobře nastavená pravidla, je inkluze velkým přínosem pro všechny žáky. V naší třídě se sešli dva žáci se sluchovým postižením, dva žáci s brýlemi, tedy vadou zraku, diabetička na inzulinu a žákyně tmavé pleti. Každý se někdy cítí lépe, jindy hůře a důležité je umět toho druhého vnímat a naslouchat mu. Každý den zahajujeme v kruhu, pozdravíme se, řekneme si, co nás čeká, a máme možnost vyslovit, co je potřeba vyřešit, abychom se společně cítili lépe. Doporučuji všem. Děti se postupně zbaví ostychu a naučí se vzájemně si pomáhat.

Milena Vovsová, ZŠ Nelahozeves

Přijímat rozdílnosti je v naší třídě pro děti těžké, ale vidím, že i díky zařazení do tohoto projektu jsme na dobré cestě. Jak děti dozrávají, jsou schopné větší tolerance.

Renáta Tkaczyková, ZŠ Jáchyma Címrmana Lysolaje

Přílohy

MET10_PL_01_Kdo jsem